

Wijziging van de Opiumwet

De regering bood een wetsontwerp aan om de Opiumwet met 2 nieuwe bepalingen uit te breiden:

1. Als zelfstandig misdrijf een aantal handelingen strafbaar stellen welke beogen, de handel in heroïne en andere drugs met onaanvaardbaar risico voor te bereiden of te bevorderen.
2. Uitbreiding geven aan jurisdictie – bepalingen in die zin, dat een ieder (ongeacht zijn nationaliteit) in Nederland vervolgbaar is, die in het buitenland poogt dergelijke drugs in Nederland in te voeren, dit voorbereidt of bevordert.

Daarmee wordt de Politie een handvat geboden om in een eerder stadium op te treden. Het wetsontwerp maakt het voor Justitie mogelijk om de financiers, de grote organisatoren die niet zelf de harddrugs over onze grens in- of uitvoeren, strafbaar te stellen. De maximumstraf is in dit wetsontwerp 6 jaar.

Tijdens het debat hebben wij naar voren gebracht dat wij er grote moeite mee hebben, dat de „grote jongens” die in feite de hele handel beheersen en er gigantische bedragen aan verdienen, een straf kunnen krijgen die de helft is (6 jaar) van de maximumstraf van de kleine koerier (12 jaar).

Wij hebben de voorkeur geuit voor een maximumstraf van 12 jaar, omdat dit voorbereidingsartikel een zelfstandig voltooid delict is.

Dat is ook het maximum van de straf in de huidige wet voor diegene die daadwerkelijk harddrugs in of buiten Nederland brengt.

Poging wordt dan gestraft met 2/3 van de maximumstraf, te weten 8 jaar.

Wij vinden het logischer dat op zijn minst diegene, die de handel organiseert en voorbereidt dan toch ook 2/3 van de maximumstraf van 12 jaar krijgt, te weten 8 jaar. Hierover hebben wij een amendement ingediend.

De undercover-agent (infiltrant)

Een effectief hulpmiddel bij de bestrijding van drugs met een onaanvaardbaar risico is het gebruik van infiltratie. Wij hebben geconstateerd dat de huidige wettelijke regeling onvoldoende rechtszekerheid biedt voor politiemensen, die bij de infiltratie betrokken zijn.

Daarom hebben wij de regering verzocht om naast de studie van de anonieme getuige (Commissie Remmelink) ook deze problematiek te onderzoeken en de rechtszekerheid van infiltranten te garanderen.

Tevens hebben wij gewezen op een aantal aanbevelingen uit het rapport Harddrugs van de Teldersstichting, zoals onder andere de mogelijkheid om handelaren in het totale vermogen te treffen.

(Voor nadere informatie: A.M. Lucassen-Stauttener, tel.: 070-614911, tst. 2388.)

Interpellatie-Kosto over de benoeming van Mr. P. van Dijke tot voorzitter van de NOS

Het is een goede gewoonte, daar waar het recht tot het doen van een voordracht bestaat, deze voordracht te volgen. Tenzij er sprake is van bijzondere omstandigheden. In dit geval is er inderdaad sprake van bijzondere omstandigheden en wel deze: de ingrijpende veranderingen met betrekking tot de NOS.

Het feit, dat de NOS slechts één kandidaat, de voorzitter van de VARA, voordraagt en niet een voordracht van 3 mensen heeft gedaan, geeft wellicht te denken. Dit feit kan echter niet als een bijzondere omstandigheid worden aange-merkt.

In haar eigen medianota stelt de VVD, dat een proces van liberaliseren van het omroepstelsel op gang moet worden gebracht in het kader van een nieuw mediatijdperk. Dit betekent met betrekking tot de NOS een opsplitsing in:

1. een afzonderlijke rechtspersoon voor programmatische taken van de NOS
2. een zelfstandig Facilitair Bedrijf
3. een Commissariaat voor de Media voor coördinatie en belangenbehartiging.

Deze gedachten zijn overigens ook terug te vinden in de Medianota van de Regering.

Het is belangrijk, dat aan een zo omvangrijk proces van veranderingen leiding moet worden gegeven door iemand, die daarvoor is gekwalificeerd. De interpellatievragen van de heer Kosto van de PvdA inzake de VARA-voorzitter zijn weliswaar verklaarbaar, maar tegen deze achtergrond niet geheel begrijpelijk.

In de pers is de vraag gesteld of hier sprake is van een politieke benoeming.

Het antwoord van de VVD op de bovenvermelde vraag is: ja, natuurlijk is dit een politieke benoeming en wel in de volgende betekenis: naast het beschikken over bestuurlijke kwaliteiten dient een voorzitter van de NOS, die vorm moet geven aan de beoogde veranderingen, aan de volgende voorwaarden te voldoen:

1. hij moet geen partij zijn in het proces van veranderingen;
2. hij moet dus beschikken over een zekere mate van objectiviteit;
3. hij moet de doelstellingen van het beleid ondersteunen;
4. hij moet openstaan voor de technologische ontwikkelingen.

De kandidaat van de NOS beschikt over bestuurlijke kwaliteiten en dit maakt hem dan ook geschikt als voorzitter van de VARA.

Hij voldoet echter niet aan de andere, bovengenoemde, voorwaarden en dat heeft dan ook tot gevolg, dat hij niet geschikt is als voorzitter van een „NOS in verandering”.

Om deze reden heeft de VVD een eventuele benoe-

ming van deze kandidaat al eerder „een onbegrijpelijke misser” genoemd.

De heer Van Dijke lijkt wel aan de betreffende voorwaarden te voldoen en daarom steunt de VVD het Regeeringsbesluit de heer Van Dijke te benoemen tot voorzitter van de NOS.

(Voor nadere informatie: H.F. Dijkstal, tel.: 070-614911, tst. 2292.)

De schriftelijke behandeling van de brief „Zorgverbreding in het basisonderwijs”

De VVD-fractie is bijzonder teleurgesteld over de inhoud van de notitie, omdat zij van oordeel is, dat op een te oppervlakkige wijze op de kernpunten uit het advies van de ARBO „Het moet ons een zorg zijn” is ingegaan. De schijn wordt gewekt, dat een wezenlijke discussie uit de weg wordt gegaan.

De wens tot zorgverbreding van de basisschool is sterker geweest dan de behoefte kritisch na te gaan aan welke voorwaarden voldaan moet worden om ervoor te zorgen, dat de betreffende leerlingen adequaat worden opgevangen en onderwezen.

Leerdoelen:

De omschrijving van het begrip zorgverbreding door de ARBO acht de VVD zeer goed bruikbaar. Met de ARBO is de VVD van mening, dat de grondwettelijk vastgelegde vrijheid de overheid niet behoeft te verhinderen algemene doelen en basisdoelen vast te stellen. Een nadere standpuntbepaling van de Regering hieromtrent is dringend gewenst.

De VVD onderstreept het feit, dat zorgverbreding er nooit toe mag leiden, dat gestelde doelen voor sommige leerlingen minder serieus worden genomen. Voorts is zij van mening, dat zorgverbreding duidelijk zicht vraagt op de concrete doelen en tussendoelen, die de school in een zekere hoeveelheid tijd wil realiseren bij haar leerlingen.

Toetsinstrumenten:

De betekenis van de toetsinstrumenten is naar het oordeel van de VVD tweërlei. In de eerste plaats zijn zij hulpmiddel voor de formele vaststelling van de doelgroep van zorgverbreding. Dit kan geschieden via de inschatting van de onderwijsgevende en door gebruikmaking van objectieve meetinstrumenten. In de tweede plaats zijn de instrumenten hulpmiddel bij het verkrijgen van inzicht in de mate, waarin doelen gerealiseerd zijn. Het is nodig consequent en systematisch onderwijs- en toetsprocedures uit te voeren, waarbij goede observatie-methoden van groot belang zijn. Het verheugt de VVD, dat in de notitie de grote betekenis van deze toetsinstrumenten wordt erkend.

Oorzaken van achterstanden:

Het komt de VVD als een ernstige omissie voor, dat op de oorzaken van onderwijsachterstanden in de notitie nauwelijks is ingegaan. Daarom vraagt zij de Regering nadrukkelijk haar standpunt kenbaar te maken over hetgeen in het ARBO-advies hierover wordt gezegd. Deze omissie is des te ernstiger, omdat zowel uit de notitie als uit het ARBO-advies blijkt, dat de ontwikkelingsprojecten geen bruikbare resultaten hebben opgeleverd. Enerzijds roept dit vraagtekens op over de wijze, waarop ontwikkelingsprojecten opgezet en uitgevoerd worden. Anderzijds is volstrekt onduidelijk, waarop de Regering haar mening baseert, dat de projecten

hebben aangetoond, dat basisscholen erin slagen zorgverbreding inhoud en vorm te geven.

Voorwaarden:

Terecht stelt het ARBO-advies, dat zorgverbreding feitelijk en inhoudelijk zal moeten plaatsvinden binnen de leergroep. Dat werpt de vraag op in hoeverre de leergroep c.q. de school in staat is aan de betreffende leerlingen op een kwalitatief verantwoorde wijze onderwijs te geven. Eén van de belangrijkste aspecten is het vermogen van de leerkracht tot differentiërend handelen, als vervolg op het vermogen tot signaleren, diagnostiseren en ontwikkelen van pedagogisch-didactische activiteiten. Het lijkt de VVD onverantwoord tot zorgverbreding over te gaan, voordat leerkrachten c.q. schoolteams zich hierin bekwaamd hebben.

Voorts is de VVD van oordeel, dat de Regering zich te gemakkelijk afmaakt van de aanbeveling over de noodzakelijke materiële voorzieningen door te verwijzen naar de LONDO-problematiek. Zij acht het de plicht van de Regering aan te geven over welke materiële voorzieningen een school moet kunnen beschikken om op verantwoorde wijze tot zorgverbreding over te gaan.

Scholing en nascholing:

De VVD sluit zich aan bij de zeer kritische opmerkingen, die de Onderwijsraad gemaakt heeft over de voorstellen met betrekking tot de nascholing en de scholing van de PABO's. De VVD vreest, dat de Regering de gewenste voorbereiding van de leerkrachten ernstig onderschat. De VVD nodigt de Regering derhalve uit zich nader te bezinnen op de vaardigheden en bekwaamheden, waarover leerkrachten moeten beschikken om op een adequate wijze de bedoelde leerlingen onderwijs te geven. En vervolgens om na te gaan, wat de inhoud en de vorm van de initiële opleiding en de nascholing dienen te zijn.

Groepsgrootte:

Er is geen reden aan te nemen, dat de in de formatieregeling voorgestelde groepsgrootte tot problemen zal leiden. De vraag is echter, wat bij een werkelijk gedifferentieerd en geïndividualiseerd basisonderwijs de „ideale” groepsgrootte is. Die vraag wordt des te klemmender wanneer tot zorgverbreding wordt overgegaan.

Inspectie:

De inspectie lijkt bij uitstek het aangewezen instituut te zijn om de kwaliteit van het onderwijs, ook of zelfs juist in het geval van zorgverbreding, te bewaken.

Voortgezet Onderwijs:

De VVD geeft er de voorkeur aan, met verwijzing naar hetgeen erover wordt gezegd in de notitie, het vraagstuk van de zorgverbreding in het voortgezet onderwijs niet in dit kader te behandelen, maar daarvoor een geschikter moment en een meer geschikte vorm te vinden.

Zij committeert zich derhalve niet aan hetgeen dienaangaand in het ARBO-advies en in de notitie is vermeld.

Relatie met onderwijsvoorrangsbeleid:

De afbakening van de doelgroepen van het onderwijsachterstandsbeleid, het onderwijsvoorrangsbeleid en het zorgverbredingsbeleid is volstrekt onduidelijk.

Een nadere toelichting hierop door de Regering is wenselijk.

Relatie met speciaal onderwijs:

De VVD prijst de Regering voor de betoonde realiteitszin. Zorgverbreding zal vooralsnog slechts kunnen leiden tot een geringere verwijzing naar het speciaal onderwijs. Van een terugstroom van het speciaal onderwijs naar het regulier onderwijs zal geen sprake zijn.

Relatie met onderwijsverzorgingsinstellingen:

De VVD geeft er de voorkeur aan, nu de ontwerp-Wet op de Onderwijsverzorging aan de Kamer is aangeboden en in procedure is genomen, de behandeling van dit wetsontwerp af te wachten alvorens op de betekenis van de onderwijsverzorgingsinstellingen voor de zorgverbreding in te gaan.

Wel stelt zij het op prijs als de Regering haar standpunt over de „remedial teaching” wil kenbaar maken.

Regionale samenwerking:

Al hetgeen in het ARBO-advies en in de notitie gesteld is over de regionale samenwerking wijst de VVD af, zolang niet duidelijkheid is geschapen over de inpassing van regionale samenwerking in de bestuursstructuur van ons land.

De VVD nodigt de Regering uit deze duidelijkheid te scheppen. Met name wil zij het oordeel van de Regering over regionale samenwerking onder vigeur van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de daarbij behorende decentralisatie.

Conclusie:

Er wordt gesproken over eensgezindheid over de noodzaak tot ontwikkeling van zorgverbreding. Over die eensgezindheid bestaat bij de VVD grote twijfel.

In dit stadium is het verkeerd te spreken over een opdracht voor alle basisscholen. Het gaat veeleer om de reële mogelijkheden om tot zorgverbreding over te gaan.

De vele vraagtekens, die nog bestaan ten aanzien van de leerdoelen, het toetsinstrumentarium, de voorwaarden op personeel en materieel gebied en de afstemming tussen de diverse beleidsterreinen leiden op zich al tot de conclusie, dat het nog te vroeg is voor zorgverbreding op alle basisscholen.

Voorts is het gewenst de scholen eerst gelegenheid te geven inhoud te geven aan het nieuwe basisonderwijs, zoals dat op 1 augustus 1985 van start gaat, alvorens nieuwe opdrachten aan het basisonderwijs toe te voegen.

De VVD wijst het voorgestelde beleid af. Zij verzoekt de Regering de 540 voor het zorgverbredingsbeleid gereserveerde arbeidsplaatsen ten goede te laten komen van de reguliere formatie of van de in de formatie-regeling genoemde specifieke formatieregelingen.

(Voor nadere informatie: H.F. Dijkstal, tel.: 070-614911, tst. 2292.)

Kiesrecht niet-Nederlandse ingezetenen voor de gemeenteraad

Bij de recente grondwetswijziging is uitvoerig gesproken over het kiesrecht. Daaruit is een tweeledige uitbreiding voortgevloeid, te weten voor de Nederlanders in het buitenland voor de Tweede Kamer, en voor de buitenlanders in Nederland voor de gemeenteraad. In de Kamer werd deze week het wetsontwerp behandeld waarin de uitwerking van de laatstgenoemde kiesrechtuitbreiding is vervat. Naar verwachting zal de verlening van het kiesrecht voor Nederlanders in den vreemde – door minister Rietkerk in november

1984 ingediend – nog vóór het zomerreces plaatsvinden.

Het wetsontwerp beoogt de niet-Nederlanders die hier langere tijd blijven medeverantwoordelijkheid te geven voor de plaatselijke aangelegenheden, als opstap naar een volledig staatsburgerschap. Het tegenargument, dat men eerst moet naturaliseren voordat men het kiesrecht verwerft, deelt de VVD-fractie voor het landelijke en het provinciale niveau.

De VVD-fractie heeft vragen gesteld over een andere opzet van het wetsvoorstel, namelijk door koppeling van het kiesrecht voor niet-Nederlanders voor de gemeenteraad aan de nationaliteitswetgeving. De regering wil die suggestie niet overnemen. Hoewel dat gerespecteerd wordt, bestaat de indruk dat wijziging van de opzet mede door de late indiening van het wetsontwerp ook niet goed meer mogelijk zou zijn. Dat is te betreuren.

De fractie verzoekt de Regering de invoering van dit nieuwe kiesrecht te betrekken bij de subsidiëring van de politieke vormingsinstellingen; tevens zal de voorlichtingscampagne zich ook op Nederlanders dienen te richten, nu over de achtergronden van deze kiesrechtuitbreiding wel onduidelijkheid bestaat.

Voorwaarden

Aan kiesrecht voor het regionale niveau heeft de VVD geen behoefte; integratie vindt plaats op plaatselijk, niet op regionaal niveau. Meer in het bijzonder maakt de stand van de bestuurlijke discussie rond de agglomeratie Eindhoven en de koppeling van de agglomeratieverkiezingen aan die voor de Provinciale Staten het ongewenst hiervoor nog tot kiesrechtuitbreiding over te gaan. Omdat de betrokkenheid bij de directe leefomgeving niet bepaald wordt door de nationaliteit (en het minderhedenbeleid zich richt tot alle hier blijvende groepen) is het niet juist dit kiesrecht tot onderdanen van bepaalde landen te beperken. Dat echter niet-Nederlandse Molukkers niet aan nadere voorwaarden als verblijfsduur hoeven te voldoen, vindt de VVD-fractie onjuist. Voor hen dienen dezelfde vereisten te gelden als voor alle andere niet-Nederlanders.

Met de Regering is de fractie van mening, dat het stellen van subjectieve eisen als taalbeheersing een taak is voor de politieke partijen. De in de kieswet te stellen voorwaarden dienen van objectieve aard te zijn.

De VVD-fractie stemt in met een verblijfsduur van vijf jaar. Een kortere periode is niet gewenst. Na vijf jaar is de kans op blijvende vestiging groter, heeft men tenminste een raadperiode meegemaakt en is naturalisatie mogelijk. Een amendement van de PvdA-fractie om de vereiste verblijfsduur te stellen op drie jaar werd dan ook door de VVD afgewezen.

Het spreekt vanzelf dat alleen **legale** buitenlanders in aanmerking komen voor het stemrecht voor de gemeenteraad. De huidige lacune in de bevolkingsregistratie, waardoor ook illegalen daarin kunnen voorkomen, moet ongedaan worden gemaakt ook al kost dat extra administratieve inspanning. Het gaat waarschijnlijk om enkele duizenden gevallen. Als zij eventueel zouden gaan stemmen, zou dat aan de geloofwaardigheid van dit kiesrecht afbreuk doen. Daarom wil de VVD in dit geval ook niet met een juridische fictie werken en kan zij instemmen met het voorstel van de Regering terzake. Bij de invoering van het nieuwe geautomatiseerde systeem voor de gemeentelijke bevolkingsadministratie zal dit probleem zich overigens niet meer voordoen.

(Voor nadere informatie: mr. J.G.C. Wiebenga, tel.: 070-614911, tst. 2092.)

Uit de Eerste Kamer

WWV en niet-kostwinners

In de Eerste Kamer heeft de fractie van de VVD ingestemd met het wetsontwerp, waarin niet-kostwinners met terugwerkende kracht recht op WWV wordt gegeven. Het inlossen van een ereschuld, zei woordvoerder Heijmans, niet alleen aan de betrokken vrouwen doch ook aan de Europese Commissie. Wij hebben immers met de Derde Richtlijn ingestemd en het gezegde: „Een man een man, een woord een woord" geldt zeker voor de staatsman, of meer in het algemeen, voor de overheid.

De verslechtering van de rechten voor 35-jarigen en degenen, die jonger zijn, is geen bijster aantrekkelijke oplossing, maar het geld, dat de nieuwe regeling gaat kosten, moet nu eenmaal ergens vandaan komen; aldus de heer Heijmans.

Hij vermoedde, dat deze groep, waarin veel tweeverdieners zitten, daarom toch wat beter af zou kunnen zijn dan op het eerste gezicht lijkt. Dit hangt natuurlijk samen met het inkomen van de tweede verdienende partner. De cijfers, die de Staatssecretaris op zijn verzoek verschaft, zijn een bevestiging van dit vermoeden.

(Voor nadere informatie: H.F. Heijmans, tel.: 074-915988.)

Verzorgingsstaat

De fractie van de VVD heeft tijdens de behandeling van de begroting van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in de Eerste Kamer ingehaakt op de discussie over de verzorgingsstaat in de Tweede Kamer. Zij geeft de voorkeur aan de term „waarborgmaatschappij", omdat deze term beter de gezindheid aangeeft – „onderlinge waarborgmaatschappij" – waarmede uit een besef van verantwoordelijkheid en solidariteit bescherming tegen eventualiteiten in het leven kan worden geroepen. In deze opvatting past een herijking van de rol van de overheid; de nog steeds te geringe resultaten van deregulering door dit Ministerie zijn er niet mee in overeenstemming. Woordvoerder Heijmans vroeg in dit verband of het niet beter past bij het beeld van de mondige burger, die verantwoordelijkheid wil nemen voor zijn bestaan nu en straks om ook de uitkeringen bij langdurige werkeloosheid door middel van premies, in plaats van uit de schatkist, te financieren.

Hij zette uitvoerig uiteen op welke principiële gronden zijn fractie inkomensafhankelijkheid in ons sociaal-verzekeringstelsel afwijst en hij vroeg Staatssecretaris De Graaf naar de mogelijkheid om inkomenspolitiek en gezinsdraagkracht niet in het sociaal-zekerheidsstelsel maar via het fiscale instrument te regelen. Hij pleitte nogmaals voor een studie over een eenvoudiger en meer doorzichtig sociaal-zekerheidsstelsel – tegelijk met de in de Tweede Kamer bepleite studie op fiscaal terrein.

De door de Staatssecretaris aangekondigde herziening van het stelsel noemde hij, wat haar structuur betreft, niet moeders mooiste, maar er valt wel mee te leven.

De fractie waardeert het, dat Minister De Koning blijft bij zijn weigering om in te grijpen in het proces van arbeidstijdverkorting. Zij wilde weten hoe de Minister denkt over de laatste ontwikkelingen bij het afsluiten van CAO's. Verontrusten hem de overeengekomen loonsverhogingen?

Heijmans had geen goede woorden voor de Sociale

Diensten, die de zogenoemde Deurdelersregeling saboteren. Wel zette hij vraagtekens achter de regeling zelf.

(Voor nadere informatie: H.F. Heijmans, tel.: 074-915988.)